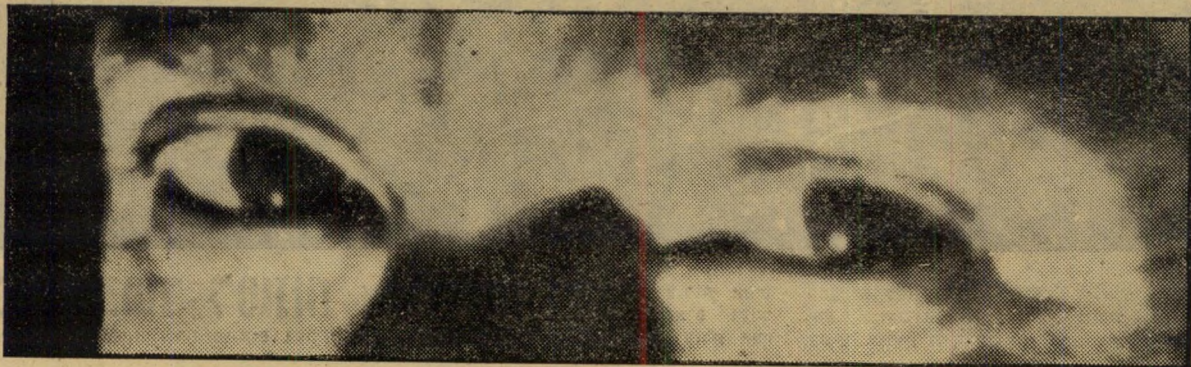

הצגת חינוך באולם מוגרבי למטה מביאה לכלל יאוש מהפנט איטלקי

עיניו המהפנטות של דוקטור הנריקו צ'יקראללי מסיאנה. נעוצות בארנבות הנסיון

ארנבות נסיון בכסית

שואלים אותי לעיתים קרובות מה טעם אני מוצא לשבת בכסית. האין כבר בתי קפה יותר זולים, יותר נקיים, יותר נעימים ממנו? על זה אני רק יכול לענות, שבכסית קורים דברים כאלה שלא קורים בשום מקום אחר, ואם אינכם מאמינים לי, אספר לכם מה קרה לי שם ביום השישי האחרון: ישבתי בכסית ביום שישי בצהריים והנה נכנס מישהו ואומר, שיש הצגת חינוך באולם מוגרבי למטה. מה מציגים? מציגים היפנוזה, ולמה בחינם? מה יש, חינוך זה כבר לא כסף?

אז קמנו והלכנו כולנו למוגרבי למטה. היינו ביחד אולי מאתיים, אולי שלוש מאות איש, ותפסנו כמובן את כל המקומות הי טובים, השמורים כרגיל למבקרים האמנוניים.

המסך נפתח, ועל הבמה עלה אורי לוי, שהקדחת שלו מהפנטת כידוע את השערות, והודיע לנו, שעוד מעט יעלה על הבמה המהפנט הידוע מאיטליה, דוקטור הנריקו צ'יקראללי, שיערוך ביושבי האולם כמה נסיונות מדעיים.

דוקטור הנריקו צ'יקראללי עלה על הבמה. איטלקי נמרץ, עם אף נשר יהודי ועצמות להיים בולטות, שקצת שערות שיבה לבנות הסתגנו לתסרוקתו השחורה, המשוכה לאחור בקפידה.

באנגלית, שתורגמה לעברית עלי ידי אורי לוי, מסר לנו הדוקטור ראשי פרקים של ההיפנוזה המודרנית:

(א) ההיפנוזה אינה משפיעה על חושי האופי, אלא על החושים.

(ב) מטרת הנסיון היא להוכיח, שההיפנוזה אינה משפיעה על חושי האופי, אלא על החושים.

מחיוכו עם מהפנט הנמצא במצב רוח רע. גם כך איני יכול להתברך בשווי-משקל נפשי יוצא מהכלל, וזה עוד חסר לי, שמהפנט מרוגז יתן בי עין רעה.

למחרת בבוקר נפגשתי שוב עם דוקטור צ'יקראללי בחדר האורחים של מלון ירוק. מעל לשולחן מלא קטעי-עיתונות, חכניות ותצלומים, הסביר לי המהפנט את דרכו בחיים.

"היפנוזה, זה כשרון טבעי אצלי. איך גיליתי זאת? במקרה. באמת במקרה. זה היה לפני שלושים וחמש שנה, בעיר מולדי תי סיאנה, כשהייתי עדיין סטודנט. ישבנו כמה סטודנטים, ושיחקנו קלפים ופתאום, כזה ששיחק מולי והסתכלתי בו בלי כחונת, כמו שמסתכלים המיד בבני זוג למישחק נרדם. ניסיון להעיר אותי, ולא הצלחנו. נבהלנו נורא וקראנו לרופא.

בא דוקטור אחד, נדמה לי שזה היה דוקטור סולדטיני, ובדק אותי. הכל היה אצלו בסדר, רק ישן. סולדטיני הרים לו את עפעפיו והכיר מיד שזו שינה היפנוטית. קרא לכולנו, ושאל אותנו — מי זה שניסה לעשות פה חוכמיות בהיפנוזה? לא ידענו על מה הוא מדבר. בחיי, גם אני לא. כיוון שהכחשנו שיש לנו איזו שהיא יד בענין, ציחה על כל אחד מאתנו לגעת בנרדם. כשהגיע תורי, ונגעתי בו — התעורר.

מאז אני יודע שיש לי כוח היפנוטי, וכך התחלתי להתעניין בזה וכבר סבכתי בכל העולם בהצגות של היפנוזה, וביחוד היפנוזה המוגרבי, שזה קשה מאוד. אחרי זה הפך הדוקטור צ'יקראללי את הגלגל, ובמקום לענות לי על השאלות, החל לבקש ממני תשובות:

"אמור לי, אתה הרי מכיר את האנשים סה. איזה מין קהל היה לי אתמול? הנה הקהל הרגיל שלכם?"

"חס ושלום" עניתי לו. "אילו היה זה הקהל הרגיל, היו כל האמנים פושטים פה את הרגלי. את כל אלה שבאי, אספו בי כסית. אלה אנשים שאף פעם עוד לא שילמו כסף בשביל כרטיס להצגה. כל אחד מהם בטוח שהוא יכול לשים עשרה מהפנטים בכיס הקטן שלו. ראית, למשל, את השמן הגדול ההוא, שישב בשורה הראשונה וצעק 'שמעון צבר לבמה! שמעון צבר לבמה!?' זה דן בן-אמוץ, שיש לו מהפנט פרטי קטן בשם חיים חפר. או מה אתה רוצה — שלכאלה יהיה יחס של כבוד לאמנות? למדע?"

"אם כולם הם כאלה אצלכם, אז אין לי מה לעשות! מוטב לי להסתלק מכאן מה שיותר מהר!"

"חלילה וחס! רק זה עוד חסר לנו, שכולם יהיו כאלה. יש גם קהל שקונה כרטיסים, ושיש לו דרך ארץ לצפונות המדע."

"אם כך, אז אולי אשאר פה עוד חודש, ואחר כך אסע לטהרן. אומרים לי שהפרטים משתגעים אחרי היפנוזה."

ידו קדימה, נעץ את מבטו ביושבים וביקש מהם לעצום את העיניים. לקול צלילי הי מוסיקה של שוברט נרדמו השעת הנבחרים. "ועכשיו" אמר הדוקטור, "תרימו ידיכם לאט-לאט..."

אתם בטח רוצים לדעת אם מישהו הרים את הידיים לאט, לאט? כן, שלושה מתוך התשעה הרימו את ידיהם, ואצבעותיהם, התחילו לנגן על פסנתר בלתי-קיים. אחד מתוך התשעה הצטנף על כסאו ונרדם לגמרי, ורק בקושי הצליח המהפנט להעירו בתום ההצגה. שנים אחרים התעוררו מיד, אבל השימו עצמם ישנים כדי לא להפריע, ובדי חית עיניהם עקבו אחרי מהלך העיניים.

מהלך העיניים התנהל לאט. היו כמה כשלונויות, אך היו גם כמה הצלחות. מפריטה על פסנתר בלתי-קיים, העביר צ'יקראללי את קורבנותיו לתוך גן פתוח שירד בו גשם, לתוך רכבת מלאת פישפשים ולאולם-קול

עשינו כמו שנתבקשנו, ואז התגלה שהיו בינינו כאלה שהופנטו והיה להם קשה לחזור ולנתק את אצבעות ידיהם. את הנוחים להיפנט אלה העלה הדוקטור על הבמה, וחזר לחפש ארנבות נוספות.

האולם חולק לשני חלקים: צד שמאל וצד ימין. כל צד קם בתורו, נעץ מבט במהפנט שעמד על הבמה ועצם את עיניו. צ'יקראללי נתן אות וצלילי מוסיקה של פרנץ שוברט הדהדו באולם. הפקודה הייתה — להתנועע. מי שהצליח להתנועע יותר טוב מאחרים, נקרא לעלות לבמה בתור ארנבות-נסיון.

בין ארנבות-הנסיון שהצליחו להתנועע יר נקראו לעלות על הבמה, היה גם השחקן זאב ברלינסקי, שזו לו הפעם הראשונה מאז ימי ילדותו, שנקרא לעלות לבמה בלי תשלום קבוע מראש. ברלינסקי עלה, וראו איזה פלא: לא הספיק לעלות וכבר נתקף

שלוש עונים בתרדמה ההיפנוטית. האשה שבצד ימין רושמת כביר על לוח שחור, האיש באמצע פורט על פסנתר, והחייל נראה כמצדיע.

באימת-ציבור נוראה. שינוי נקשו וברכיו רעדו, ולא יכול היה להוציא הגה מפיו, ובהודגמות הראשונה שהמהפנט היפנו עיניו ממוגז, קם ונמלט חזרה למקומו. בלי שהתכוון לכך, גילה צ'יקראללי טוד כמוס של שחקני התיאטרון: שאימת-ציבור, זה בסך הכל שאלה של תשלום.

ארנבות הנסיון שלא נמלטו, נשארו על הבמה. הדוקטור ערך עוד שני מבחנים, כדי להשאיר על הבמה רק את הטיפוסים הרגיי-שים ביותר, והניתיים בקלות להיפנוזה. את אלה הושיב, והניסו המדעי החל. כביניהם, הונסו צ'יקראללי הפנה לקהל את גבו, וכמנצח על תזמורת סימפוניית שלח את

נוזה אינה בלוף, אלא עובדה מדעית. (ג) הוא לא עושה את זה בשביל להריי וויח כסף, אלא בשביל מגביה להקמת תרפאה ומעבדה לחקר היפנוטי בעיר מולדתו, סיאנה שבאיטליה.

אחרי דברי הקדמה אלה ניגש דוקטור צ'יקראללי לבחירת שפני הנסיון. כל היושבים באולם נתבקשו לשלב אצבעות ידיהם, להחזיקם מעל לראש, להסתכל ישר לתוך עיניו החודרות של הדוקטור, ואחרי כך לעצום את העיניים ולהכות עד שהמהפנט יספור — אחת... שתיים... שלוש.

כה אומר טוסנדאהינדי

"אם אתם מחפשים איש מאושר, אז הסתכלו עלי. אני איש מאושר שלא חסר לי שום דבר, אפילו לא מרה שחורה."